

87 jihoslovanské literatuře resp. kultuře vůbec – se Bohuš Vybíral zasloužil významným způsobem o její zprostředkování českému prostředí.

Bibliografie (výběr): České husovské rukopisy c. k. studijní knihovny v Olomouci. Olomouc 1914; Karel Sojka a začátky českého spolkového života v Olomouci. K osmdesátému výročí jeho narozenin. Olomouc 1929; Staré písemné památky v bání kostelíčka u Hranic. Olomouc 1930; Padesát let olomouckého „Žerotína“ 1880–1930. Olomouc 1931; Bibliografický přehled publicistické a beletristické činnosti Kuneše Sonntaga. Praha 1932; Čtyřicet let novinářské a spisovatelské činnosti Dra Richarda Fischera v bibliografickém přehledu. Olomouc 1932; Beletristický přínos olomouckého kraje: Seznam spisovatelů a jejich knih. Olomouc 1940.

Překlady (výběr): Tři povídky. Praha 1918 (od I. Cankara); Vidiny. Olomouc 1920 (od I. Cankara); Črty a povídky. Přerov 1921 (od I. Cankara); Podzimní kvítí. Olomouc 1923 (od I. Tavčara); Veleja. Drama o třech dějstvích. Prostějov 1923 (od A. Novačana); Slovinci. Zeměpisný, dějepisný, politický, kulturní, hospodářský a sociální přehled. Prostějov 1924 (od F. Erjavce); Zmijí hnízdo. Olomouc 1925 (od V. Levstika); Děti slunce. Olomouc 1929 (od I. Pregelje); Plebanus Joannes. Olomouc 1930 (od I. Pregelje); Cibuláři. Praha 1940 (od A. Ingoliče); Spálenisko. Román ze dnů převratu. Praha 1947 (od P. Vorance /vl. jménem L. Kuhar/); Na vorech. Praha 1948 (od A. Ingoliče).

Literatura: KRAMOLIŠ, Čeněk: Dr. Bohuš Vybíral padesátníkem. In: Přehled [ze dne 8. 1. 1937] 7, 1937, 2, s. 1; KRAMOLIŠ, Čeněk: Dr. Bohuš Vybíral padesátníkem (Dokončení). In: Přehled [ze dne 15. 1. 1937] 7, 1937, 3, s. 5; VÁCLAVEK, Bedřich: Dr. Bohuš Vybíral – knihovník. In: Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 50, 1937, s. 295–298; FISCHER, Richard: Olomoucký památník 1848–1918. Olomouc 1938, s. 345–347; ŠOLCOVÁ, Marta: Dr. B. Vybíral. Bibliografický soupis knih a přehledů z jihoslovanských literatur. Olomouc 1955; BABLER, Otto František: Korespondence Bohuše Vybírala s Francem Bekem. In: Středisko (Sborník Vlastivědné společnosti musejní v Olomouci) 63 (4), 1974–1976, Ostrava 1977, s. 198–199; STÝSKAL, Jirí: Bohuš Vybíral. In: Zakladatelé a pokračovatelé. Památník osobností obnovené univerzity. Olomouc 1996, s. 243–245. BLÁHA, Ondřej: Srovnávací slovanská jazykověda na Univerzitě Palackého. In: Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica. Philologica 91, 2007, s. 15–30; MAINUŠ, Petr: Překlady slovinské literatury v českém prostředí 1882–2006. Rigorózní práce Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Brno 2007.

Pozůstalost: Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc.

Pozn. Autor předkládaného biogramu hodlá alespoň tímto skromným počinem přispět k rozšíření znalostí o osobnostech spjatých s Hranicemi a volně tak navázat na bohatou biografickou činnost z pera Bohumíra Indry, otištěnou souhrnně v *Biografickém slovníku města Hranic* (Sborník SOkA Přerov 1998, s. 31–77) – úctyhodném, ke škodě (nejen) Hraničanů však doposud stále nedokončeném díle.

PETR KADLEC

LADISLAV VLODEK A KOMIKS

Ladislav Vlodek prodělal dětskou komiksovou iniciaci v americkém Chicagu, kam se jeho otec rozhodl v roce 1911 vypravit i s rodinou a kde pracoval jako zahradník v Lincolnově parku. Vlodek byl vůbec první český komiksový autor, který na četbě komiksů sám vyrostl a z jeho ranných

výtvarů je patrný důvěrný vztah, který ke kresleným příběhům měl. S velkou pravděpodobností právě komiksy představovaly jeden z důležitých impulsů, které jej přivedly ke kreslení [1].

Zatímco v kontextu českého výtvarného umění (mimo grafiky) zůstal Vlodek pouze tvůrcem regionálního významu, jeho komiksová tvorba z 20. let 20. století patří k tomu nejprogresivnějšímu, co u nás v té době vznikalo.

K jeho skicářům z let 1921–1925 je volně přiložena nejstarší kresba z roku 1919, na níž je výjev doprovázený bublinou. První skicář obsahuje tužkou kreslenou komiksovou sérii *The Two Twins of Brother Street*, jejíž dvacet jednostránkových epizod vytvořil Vlodek ve svých necelých patnácti letech mezi 26. prosincem 1921 a 7. lednem 1922. Hrdiny tohoto cyklu jsou dvojčata George a Jerry. Všechny postavy hovoří anglicky.

První komiks v češtině (byť s prvky moravského dialektu) pochází z 20. září 1922. Vlodkovy perokresby z roku 1922 navazují na tradiční americkou školu, avšak výtvarky z roku 1925 již vykazují osobitý styl, ke kterému se propracoval. Tou dobou si tvorbou kresleného humoru přivydělával na živobytí a jeho výrazné kresby se např. v časopisech *Komár* nebo *Lucerna* značně odlišovaly ode všech ostatních příspěvků. Dozvuk tohoto pojetí je patrný i ve ztvárnění Adolfa v dětském časopise *Koule*, ve kterém svůj stejnojmenný seriál otiskoval v letech 1926–1927. Poprvé se Vlodek objevil ve 4. čísle, kde se anonymně chopil vymýšlení a kreslení do té doby přejímaných příhod Kocoura Felixe, ale premiéru zde měl i jeho vlastní komiks *Adolf*. A právě osobité pojetí tohoto seriálu se z českého kontextu dosti vymykalo, Vlodek pracoval s textovými bublinami suverénně a užíval i některé další novátorské postupy – vizualizaci zrodu nápadu nebo zobrazení otřesu hlavního hrdiny.

Za pozornost stojí kresebný styl – Vlodek sice neměl virtuózně vykreslenou ruku, avšak jeho zjednodušená linka byla oprostěna od dobových manýr a dodnes působí svěže, a co je nejdůležitější – výborně sloužila vyprávění příběhů. Co se týče humoru, jsou jeho gagy většinou dosti drastické a spíše než k domácí tradici odkazují k americké škole.

V září 1927 vyšlo 1. číslo dětského časopisu *Kocour Felix*, jehož obálku vyplňovala Vlodkova kresba, na níž si společně koupání u potoka užívali Felix, Adolf i Škulifinda. Bohužel časopis neměl dlouhého trvání a 5. číslem skončil. Navíc lze litovat toho, že Vlodek podlehl tlaku okolí a v posledním (24.) čísle prvního ročníku *Koule* přestává v seriálu *Adolf* používat bubliny. Stejný osud, tedy agresivní přechod od bublin k veršům pod obrázky v průběhu jedné série, postihl v konzervativním prvorepublikovém prostředí i několik dalších cyklů.

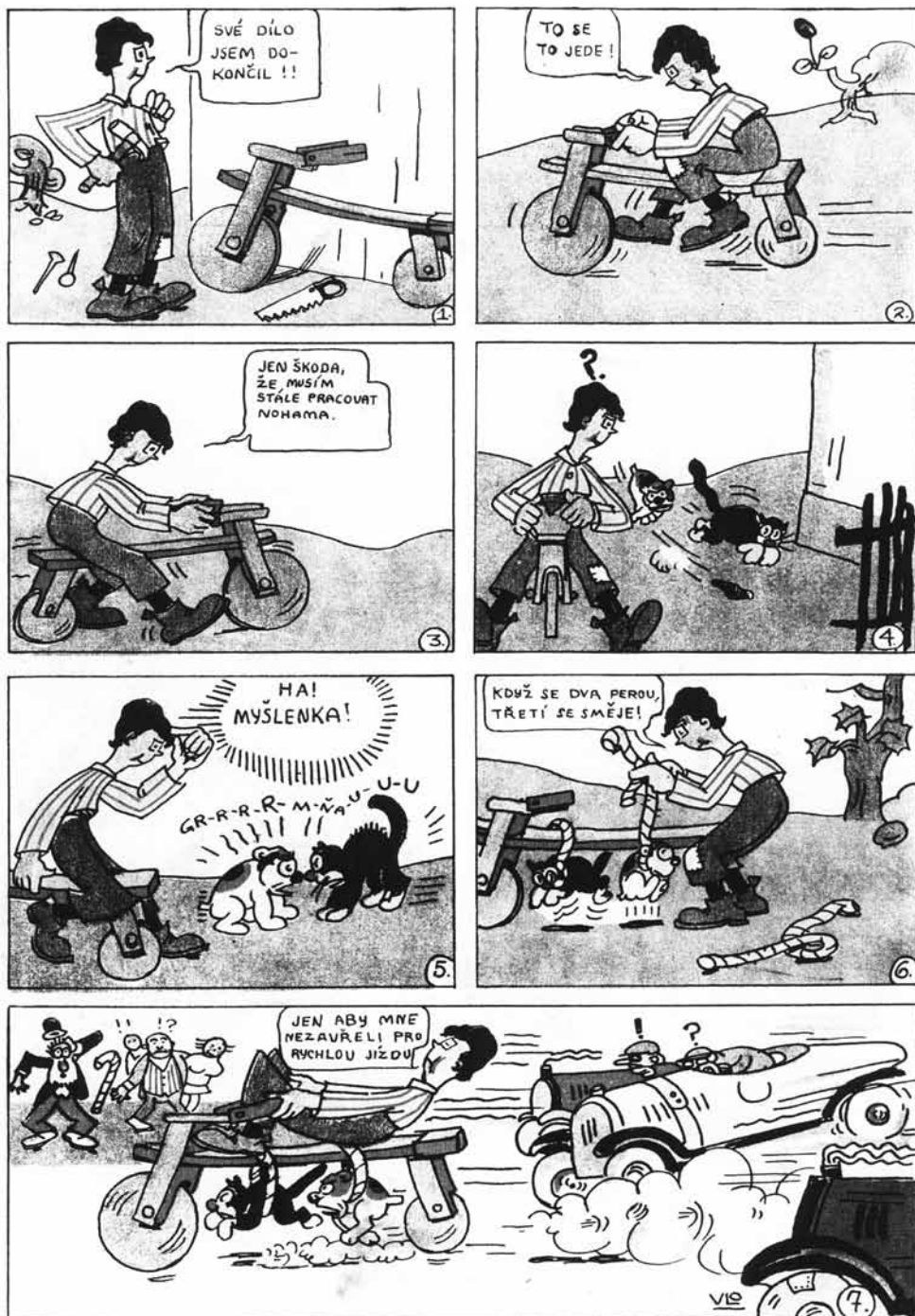
Roku 1931, po ukončení studií v Praze, se Ladislav Vlodek vrátil do Hranic. V malém moravském městě však bylo velmi obtížné uživit se výtvarnou tvorbou. Proto, když se mu podařilo uspět v soutěži o sochařskou výzdobu Památníku osvobození v Praze na Žižkově a navíc získal příslib, že se stane výtvarným redaktorem nově připravovaného časopisu *Satyr*, rozhodl se začátkem roku 1936 pro návrat do Prahy.

Do práce se vrhl s velkým nadšením, události se však vyvíjely jinak, než očekával. Zúčastnil se několika dalších výtvarných soutěží, žádné další vavříny už ale nepřišly. Navíc z vydávání *Satyr* sešlo, takže Vlodek byl zcela odkázán na peníze z domova. Z nouze přijal spolupráci s firmou *Růvnáč a syn*, pro jejíž reklamní tiskoviny mimo jiné kreslil seriál *Trampík*. Kromě toho otiskl i pár krátkých komiksů v *Humoristických listech* a několik kreslených anekdot v dětské příloze *Českého slova* s názvem *Kvítko*. Ta tam ale byla jeho dřívější svižná stylizace. Nové práce působily příliš akademicky, chyběla jim skutečná jiskra a vtíp. Navíc za deset let, které uplynuly od Vlodkova komiksového debutu, se i v českém komiksu událo mnoho nového a kreslíři jako Ondřej Sekora nebo František Bidlo nasadili laťku mnohem výš.

[1] Literatura: Tomáš Prokůpek – Renata Skřebšská, Ladislav Vlodek a časopis *Koule*, In: *AARGH! 7 – komiksový sborník*, 2007, s. 24–29; Tomáš Prokůpek – Renata Skřebšská, Ladislav Vlodek and *The Globe*, In: *International Journal of Comic Art (IJOCA)*, Vol. 11, No. 1, Spring 2009, s. 21–33.

Po těchto nezdarech se Ladislav Vlodek na konci roku 1936 vrátil opět do Hranic a tento návrat znamenal i jeho definitivní rozloučení s komiksem, v jehož českých dějinách má dnes místo mezi průkopníky.

JAN HAVLÍK

Adolf a jeho vynález – epizoda z Vlodekova komiksu Adolf